
KONFERENCE – SYMPOZIA – SEMINÁŘE

ZPRÁVA O VÝROČNÍ KONFERENCI INSTRUKTORŮ BATLS V GOSPORTU

Zdeněk KLÉZL, Ambrož HOMOLA, Radovan MATOUŠEK, Michal PLODR, Daniel DOBEŠ
Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně, Hradec Králové

Výroční konference instruktorů BATLS pod názvem Annual Battlefield Advanced Trauma Life Support Conference se ve dnech 24.–26. října 2003 zúčastnilo celkem pět lékařů z České republiky – kpt. MUDr. D. Dobeš, plk. MUDr. A. Homola, Ph.D., doc. MUDr. Z. Klézl, CSc., pplk. MUDr. R. Matoušek a mjr. MUDr. M. Plodr.

Konference se konala na základně vojenského námořnictva (Royal Nave) Fort Blockhouse v Gosportu (součást Portsmouthu). Konference se zúčastnili delegáti z Nizozemí, Jihoafrické republiky, Slovenska, Švédska a České republiky. Každá z delegací v samostatných přednáškách informovala o dosažených výsledcích, problémech a průběhu výuky BATLS/BARTS kurzů. V tomto ohledu je Česká republika na prvním místě v počtu kurzů těsně před Nizozemci, kteří zahájili výuku o rok dříve. Jistou výhodou výuky našich kurzů je malý počet účastníků a tím intenzivnější výuka. Procento úspěšných absolventů je přibližně stejné.

Britští kolegové věnují velkou pozornost organizačskému i metodickému zkvalitňování v oblasti BATLS/BARTS. Původní BATLS/BARTS Training Team se změnil v Defence Medical Services Training Centre (DMSTC) Keogh Barracs v Ash Vale. Organizaci instruktorů převzal Administration Instructors Officer, byl ustanoven BATLS Training Director (LtCol Ian Brooman), BATLS Clinical Director (Col Mike Smith) a OIC (LtCol Steve McEvansoneya). Před šesti měsíci vznikla zastřešující agentura Defence Medical Education and Training Agency (DMETA) pod vedením brigádního generála Alastaira Macmillana, která s patřičným personálním, technickým a konečně i finančním zabezpečením výrazně posouvá kvalitu příručky i instruktorského manuálu, který je nyní rov-

něž na CD ROM. Agentura pracuje na pilotním projektu BATLS e-learningu, byla vytvořena databáze testových otázek, je připravena třetí mutace příručky pro frekventanty kurzů.

Jako vše, i vlastní filozofie BATLS se vyvíjí dále. Zazněly přednášky, které se zabývaly prosazováním imobilizace krční páteře, která v některých případech přináší vážné problémy, a přednášky, které se týkaly problematiky mírových misí, jejich logistického a zdravotnického zabezpečení.

Některé byly velmi kritické, zejména s ohledem na strukturu pacientů, kteří byli v polních nemocnicích v Afghánistánu, Kosovu nebo Iráku ošetřováni. Jednalo se v naprosté většině o průjmová onemocnění a stavy spojené se zvracením. Úrazů bylo pouze 7 %. Další velmi početnou skupinou pacientů, pro které nebylo k dispozici vhodné vybavení, byli pediatričtí a geriatričtí pacienti. Ve vyšetřování raněných pomáhá Focused Abdominal Sonography for Trauma (FAST). Toto ultrazvukové vyšetření dovoluje rychle a přesně určit volnou tekutinu v pleurální, perikardiální, peritoneální dutině s maximem využití u tupých poranění hrudníku a břicha.

Tradiční přednášku Iana Haywooda (zakladatele BATLS) přednesl profesor vojenské chirurgie Peter Roberts. Přednáška obsahovala zamyšlení nad výcvikem vojenských chirurgů v minulém století a v současnosti. V přednášce demonstroval šíři tehdejšího vzdělání a schopností, která již v dnešní době „superspecializací“ prakticky neexistuje.

Další výjimečnou přednášku přednesla dr. A. Moldeová ze Švédska. Od roku 1990 se zúčastnila velkého počtu humanitárních misí Mezinárodního červeného kříže v Afghánistánu, Kongu, Iráku, Česku, Tádžikistánu a Uzbekistánu. Popis práce v

polních nemocnicích, kde pracovala mnohdy jako jediný lékař, který přijímal v době vojenských konfliktů 70–120 zraněných denně, byl velmi působivý.

Kongres ukázal cesty, kterými se ubírá a bude se dále ubírat rozvoj BATLS/BARTS kurzů. Plánuje se rozšíření obsahu kurzů o vybraná témata z pediatrie, gynekologie a geriatric. Vysoké procento neúspěšnosti v absolvování kurzu vede ke snaze upravit metodiku výuky:

1. Prodloužit přípravu posluchačů na nejméně 30 hodin.
2. Zavést internetovou formu studia, interaktivní kurzy.
3. Upravit obnovovací kurzy.
4. Kontinuálně vyhodnocovat databázi testových otázek a scénářů praktického přezkušování (moulage).

Tyto změny bude nutné zpracovat a postupně je zařadit do BATLS/BARTS kurzů v České republice.

Korespondence: Plk. MUDr. Ambrož Homola, Ph.D.

Katedra všeobecného lékařství a urgentní medicíny

Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně

Třebešská 1575

500 01 Hradec Králové

e-mail: homola@pmfhk.cz

Do redakce došlo 30. 3. 2004